

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ-ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΑΡ404	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα έχει στόχο να εισάγει τους φοιτητές στην ιστορία και τις λειτουργίες των μουσείων και να παρέχει βασική γνώση των σύγχρονων θεωρητικών και πρακτικών ζητημάτων στην «επιστήμη των μουσείων» και στα διαφορετικά γνωστικά πεδία που εμπλέκονται στη μελέτη τους. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη θεωρητική κατανόηση μέσω της ανάλυσης πραγματικών περιπτώσεων μουσείων (βλ. «Περιεχόμενο Μαθήματος» στη συνέχεια).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής /τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει αποδεδειγμένη γνώση της ιστορικής εξέλιξης του μουσείου ως θεσμού καθώς και του πεδίου της σύγχρονης μουσειακής πρακτικής, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών,

ηθικών, πολιτικών, οικονομικών πλαισίων, καθώς και του πλαισίου της πιστοποίησης, μέσα στα οποία λειτουργούν σήμερα τα μουσεία, πρωτίστως στην Ελλάδα αλλά και σε διεθνή περιβάλλοντα.

- Συζητά και διατυπώνει κρίσεις σχετικά με την έννοια και τις λειτουργίες του μουσείου, συμπεριλαμβανομένης της διοίκησης, της διαχείρισης, της έρευνας, της ερμηνείας και της επικοινωνίας.
- Κατανοεί τους ιστορικούς και μεταβαλλόμενους ρόλους του μουσείου και διακρίνει τα χαρακτηριστικά διαφορετικών κατηγοριών κοινού.
- Είναι σε θέση να αναγνωρίζει το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των μουσείων στην Ελλάδα.
- Γνωρίζει την έννοια του μουσειακού επαγγέλματος και είναι σε θέση να διακρίνει τις διαφορετικές ειδικότητες που εμπλέκονται, όπως μέσω της ανάλυσης συγκεκριμένων περιπτώσεων μουσείων.
- Έχει την ικανότητα να αντλεί, να επιλέγει και να αξιολογεί κριτικά την πληροφορία από διαφορετικές πηγές, συμπεριλαμβανομένων των βιβλιοθηκών και του διαδικτύου, σχετικά με διαφορετικά γνωστικά πεδία και κοινωνικούς και πολιτικούς παράγοντες που συνδέονται με τη σύγχρονη μουσειακή πολιτική και πρακτική.
- Αναπτύξει ικανότητα αυτόνομης σκέψης και παράλληλα ομαδικής εργασίας, μέσω του συνδυασμού διαφορετικών διδακτικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται στο μάθημα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

- Λήψη αποφάσεων

- Αυτόνομη εργασία

- Ομαδική εργασία

- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Επικοινωνιακές δεξιότητες

- Ικανότητα κριτικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στην «επιστήμη των μουσείων», στις θεωρητικές κατευθύνσεις της αλλά και τις πρακτικές εφαρμογές και μεθόδους της, όπως αποτυπώνονται στην ελληνική και διεθνή έρευνα και εμπειρία. Προτείνει μια ιστορική αναδρομή, από τις συλλογές-υπόβαθρο έρευνας του Μουσείου της Αλεξάνδρειας μέχρι το σύγχρονο μουσείο, χώρο παιδείας αλλά και ψυχαγωγίας. Παρουσιάζει πώς τα μουσεία αποτέλεσαν 'τους πολιτισμικούς θεματοφύλακες της ιστορίας και της κληρονομιάς του παρελθόντος': αναλύει τις βασικές λειτουργίες του σύγχρονου μουσείου, τον πολυδιάστατο ρόλο του στην κοινωνία και την ανάπτυξή της· εξετάζει τις διαφορετικές ομάδες κοινού του, αλλά και την έννοια του

μουσειακού επαγγέλματος· διερευνά το σύνθετο πεδίο της μουσειολογίας και τα διαφορετικά γνωστικά πεδία που εμπλέκονται στη μελέτη του μουσείου και των λειτουργιών του· παρουσιάζει βασικά ζητήματα διοίκησης και πιστοποίησης μουσείων, δίνοντας έμφαση στο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας τους στην Ελλάδα· εισάγει τους φοιτητές σε βασικές έννοιες της σύγχρονης μουσειολογίας, συμπεριλαμβανομένων των εννοιών της συλλογής, του κοινού, και της διαμεσολάβησης (ή ερμηνείας). Τα παραπάνω ζητήματα προσεγγίζονται όχι μόνο θεωρητικά αλλά και στην πράξη όπως αυτά αποκρυσταλλώνονται σε συγκεκριμένες περιπτώσεις μουσείων οι οποίες αναλύονται διεξοδικά κατά την διάρκεια των μαθημάτων.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>											
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και την Επικοινωνία με τους φοιτητές. Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.</p>											
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="676 792 1010 853">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1010 792 1353 853">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="676 853 1010 913">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1010 853 1353 913">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="676 913 1010 1070">Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες εξάσκησης, Συζητήσεις άρθρων</td> <td data-bbox="1010 913 1353 1070">36</td> </tr> <tr> <td data-bbox="676 1070 1010 1131">Αυτοτελής μελέτη</td> <td data-bbox="1010 1070 1353 1131">50</td> </tr> <tr> <td data-bbox="676 1131 1010 1254">Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td> <td data-bbox="1010 1131 1353 1254">125</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες εξάσκησης, Συζητήσεις άρθρων	36	Αυτοτελής μελέτη	50	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	125	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου											
Διαλέξεις	39											
Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες εξάσκησης, Συζητήσεις άρθρων	36											
Αυτοτελής μελέτη	50											
Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	125											
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα Αξιολόγησης: ελληνική. Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: συγκριτική αξιολόγηση - Ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης (100%) Συνεκτιμάται η συμμετοχή στις ατομικές/ομαδικές ασκήσεις εξάσκησης. Η διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης παρουσιάζονται στους φοιτητές κατά το πρώτο μάθημα. Είναι επίσης διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του μαθήματος καθόλη τη διάρκεια του εξαμήνου.</p>											

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

- Οικονόμου, Μ. 2003. Μουσείο: Αποθήκη ή ζωντανός οργανισμός; Μουσειολογικοί προβληματισμοί και ζητήματα. Αθήνα: Κριτική.

- MacDonald, S. (επιμ.), 2012. *Μουσείο και Μουσειακές Σπουδές. Ένας πλήρης οδηγός*, Αθήνα: Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς.
- Κόκκου, Α. 2009 [1977.] *Η μέριμνα για τις αρχαιότητες στην Ελλάδα και τα πρώτα μουσεία*. Αθήνα: Εκδόσεις Καπόν.
- Hooper-Greenhill, E. 2006. *Το Μουσείο και οι Πρόδρομοί του*. Αθήνα: Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς.
- Τζώρτζη, Κ. 2013. *Ο χώρος στο μουσείο: η αρχιτεκτονική συναντά τη μουσειολογία*. Αθήνα: Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς.
- Αθανασοπούλου, Α., Γλύτση, Ε. και Χαμπούρη-Ιωαννίδου, Αικ. 2002. *Οι διαστάσεις των πολιτιστικών φαινομένων: Πολιτιστικό Πλαίσιο. Τόμος Β*. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Νούσια, Τ. και Γκαζή, Α. 2003. *Αρχαιολογία στον ελληνικό χώρο: Μουσειολογία, μέριμνα για τις αρχαιότητες*. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Νάκου, Ε. 2009. *Μουσεία, Ιστορίες και Ιστορία*. Αθήνα: Εκδόσεις νήσος.
- Μπούνια, Α. 2009. *Τα παρασκήνια του μουσείου*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκης.
- Χουρμουζιάδη, Α. 2006. *Το Ελληνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. Ο Εκθέτης, το Έκθεμα, ο Επισκέπτης*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.
- Desvallées, A. και Mairesse, F. (επιμ.) 2014. *Βασικές Έννοιες της Μουσειολογίας*, Ελληνική Μετάφραση, Ελληνικό Τμήμα του ICOM - http://network.icom.museum/fileadmin/user_upload/minisites/icom-greece/PDF/Museology_WEB.pdf
- Falk, J.H. and Dierking, L.D. 1992. *The museum experience*. Washington: Whalesback Books.
- Pearce, S. 2002. *Μουσεία, Αντικείμενα, Συλλογές. Μια πολιτισμική προσέγγιση*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Βάνιας.
- Βουδούρη, Δ. 2003, *Κράτος και Μουσεία. Το θεσμικό πλαίσιο των Αρχαιολογικών Μουσείων*. Αθήνα: Εκδόσεις Σάκκουλας.
- *Τετράδια Μουσειολογίας*, 2008, τεύχος 5 (Διοίκηση/Μάρκετινγκ), Εκδόσεις Καλειδοσκόπιο.
- *Τετράδια Μουσειολογίας*, 2009, τεύχος 6 (Αξιολόγηση και έρευνες κοινού), Εκδόσεις Καλειδοσκόπιο.
- Μπούνια, Α. και Γκαζή, Α., (επιμ), 2012. *Εθνικά Μουσεία στη Νότια Ευρώπη. Ιστορία και Προοπτικές*. Αθήνα: Εκδόσεις Καλειδοσκόπιο.
- Σκαλτσά, Μ. (επιμ.) 2001. *Η Μουσειολογία στον 21^ο αιώνα. Θεωρία και πράξη*. Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου, Θεσσαλονίκη 21-24/11/97. Θεσσαλονίκη: Εντευκτήριον.
- Γκαζή, Α., 2004. Μουσείο για τον 21^ο αιώνα. *Τετράδια Μουσειολογίας*, 1, 3-12
- Κουβέλη, Α. 2000. *Η σχέση των μαθητών με το Μουσείο. Θεωρητική Προσέγγιση, Έρευνα στην Αθήνα και στην Ικαρία. Εκπαιδευτικά Προγράμματα*. Αθήνα: ΕΚΚΕ.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Τετράδια Μουσειολογίας - <https://kaleidoscope.gr/el/36-tetradia-mouseiologias>
 Museum Management and Curatorship - <https://www.tandfonline.com/toc/rmmc20/current>
 Ενημερωτικό Δελτίο του Ελληνικού Τμήματος του ICOM - <http://network.icom.museum/icom-greece/enimerotikodeltio/enimerotiko-deltio/>
 Αρχαιολογία και Τέχνες - <https://www.archaiologia.gr/αρχειο-τευχών/>
 La Lettre de l' OCIM - <http://journals.openedition.org/ocim/>
 Ilissia - http://www.byzantinemuseum.gr/el/publications/ILISSIA_journal/